

Ứng dụng một số tính năng của các phần mềm IT vào thiết kế, hỗ trợ trong dạy học mầm non

Nguyễn Thị Thanh Giang*

*ThS, Khoa giáo dục tiểu học Trường Đại học Vinh

Received: 06/11/2023; Accepted: 15/11/2023; Published: 23/11/2023

Abstract: With the current education system, the application of information technology in teaching, especially in preschool education, plays an important role in meeting the practical requirements of educational innovation in Vietnam.

Using IT software to design and support teaching will help preschool teachers convey more vivid, rich and attractive content of the lesson, and at the same time stimulate children's interest, help children easily absorb knowledge, helping teachers achieve good results in the teaching process. In this article, we refer to the application of some features of PowerPoint and Paint software to support preschool teachers in designing and teaching subjects to provide lesson knowledge for children and positive interaction in order to develop the quality and capacity for preschool children.

Keywords: Preschool, information technology application

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, việc ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) trong dạy học, đặc biệt là giáo dục mầm non (MN) có vai trò quan trọng trong việc đáp ứng yêu cầu thực tiễn đổi mới giáo dục ở Việt Nam. Sử dụng phần mềm CNTT để thiết kế và hỗ trợ giảng dạy sẽ giúp giáo viên (GV) MN truyền tải được nội dung bài học sinh động, phong phú, hấp dẫn hơn, đồng thời kích thích sự hứng thú của trẻ, giúp trẻ dễ dàng tiếp thu kiến thức, giúp GV đạt được kết quả tốt trong quá trình giảng dạy. Bài viết này đề cập việc ứng dụng một số tính năng của phần mềm PowerPoint và Paint để hỗ trợ GV MN thiết kế và dạy học các môn học nhằm cung cấp kiến thức bài học cho trẻ và tương tác tích cực nhằm phát triển phẩm chất, năng lực cho trẻ MN.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Giới thiệu một số phần mềm IT

2.1.1. Phần mềm PowerPoint

Phần mềm PowerPoint có chức năng: Biên tập, thiết kế và trình diễn các bài trình chiếu đa phương tiện, các mô phỏng thí nghiệm, các tài liệu/học liệu số; Tổ chức kiểm tra, đánh giá quá trình và kết quả học tập. Ứng dụng PowerPoint giúp thiết kế một bài trình chiếu đa phương tiện phục vụ dạy học trên lớp; Thiết kế một trò chơi để tạo ra các hoạt động học tập; Tạo nhanh các câu hỏi để thảo luận; Xuất bản một video bài giảng từ một bài trình chiếu đa phương tiện; Xuất bản một video bài giảng có lồng tiếng và hình ảnh của GV. Phần mềm này giúp GV thiết kế những trang slide sinh động, hấp dẫn, với nhiều lựa chọn tính năng có thể tích hợp hình ảnh, video, thu âm từng slide một cách dễ dàng,... tạo ra các slide có hình ảnh, âm thanh sinh

động phục vụ nội dung bài giảng, giúp trẻ hứng thú, chủ động tương tác có hiệu quả hơn. PowerPoint nằm trong bộ công cụ Microsoft Office, là một phần mềm trình chiếu sử dụng các slide để hỗ trợ trong giảng dạy và truyền tải thông tin. Ngoài ra nó cho phép người dùng tạo ra những slide phục vụ các buổi thuyết trình để thể hiện những thông điệp và nội dung chính trong các lớp học hoặc buổi họp...

2.1.2. Phần mềm Paint

Phần mềm Paint có tên gọi là Microsoft Paint, là một phần mềm đồ họa để chỉnh sửa hình ảnh được phát triển bởi Microsoft Paint được cài đặt như một phần mềm mặc định trong tất cả các phiên bản của Windows. Phần đông người dùng thường có nhu cầu chỉnh sửa các hình ảnh cơ bản, hoặc vẽ và tô màu theo ý tưởng, paint là phần mềm có sẵn trong máy tính, sử dụng Paint rất thuận tiện, dễ sử dụng, nhờ tính năng cơ bản, đơn giản của Paint nên được sử dụng rất phổ biến, rộng rãi. Mọi người có nhu cầu chỉnh sửa hoặc thay đổi một số đặc điểm về hình, màu sắc trong bức ảnh, phần mềm paint có thể vẽ hình ảnh trực quan, cắt hình ảnh,... những tính năng trong Paint rất dễ thao tác và đạt được hiệu quả cao trong sử dụng.

2.2. Ứng dụng một số phần mềm vào việc thiết kế trong dạy học MN

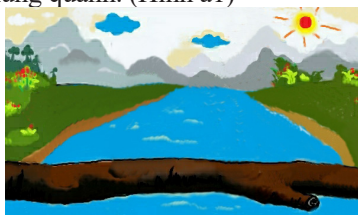
2.2.1. Ứng dụng một số tính năng của phần mềm PowerPoint vào việc thiết kế tạo hình ảnh động trong dạy học cho trẻ MN.

Việc hỗ trợ từ các tính năng của phần mềm powerpoint rất quan trọng và cần thiết trong các giờ học của các môn học ở trường MN. Ví dụ: khi dạy tiết kể chuyện (Hai con dê húc nhau) thì trên các trang

slide được trình chiếu lên màn hình xuất hiện những hình ảnh sinh động nhiều màu sắc tươi sáng đã tạo sự thu hút, chăm chú của cả lớp, giúp trẻ tiếp nhận kiến thức một cách thích thú, khắc sâu hình ảnh các nhân vật hai chú dê với nội dung cốt truyện mang giá trị giáo dục phẩm chất cho trẻ MN. (xem các trang slide). Hoặc khi dạy tiết tạo hình “vẽ đàn cá”; với sự kết hợp nhiều tính năng của phần mềm powepoint sẽ thuận lợi cho việc tạo ra những trang slide hình ảnh đàn cá tung tăng bơi lội sinh động, hấp dẫn trong dạy học. Ngoài các môn trên, GV có thể ứng dụng phần mềm PowerPoint vào thiết kế dạy các môn khác trong trường MN: Dạy tiết khám phá môi trường xung quanh; tiết Giáo dục thể chất; tiết toán...

Dưới đây là ví dụ hướng dẫn thiết kế tiết kể chuyện “Hai con dê húc nhau” nhằm cung cấp nội dung kiến thức, giáo dục trẻ MN:

Bước 1: GV vẽ chiếc cầu bắc qua dòng suối và cảnh vật xung quanh. (Hình a1)

Hình a1:

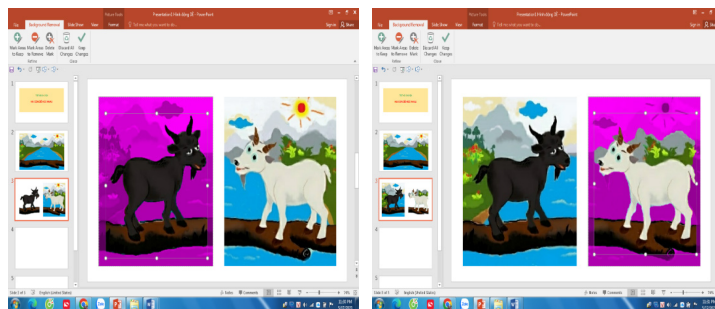
Bước 2: Vẽ hai con dê, một con dê đen, một con dê trắng. (hình a2)

Hình a2

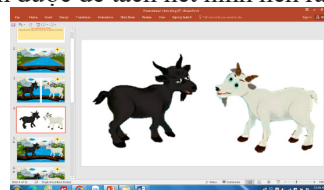
Bước 3: Vào phần mềm PowerPoint tách hình con dê ra khỏi nền

+ Cách tách hình ra khỏi nền: Tách hai con dê ra khỏi nền, chúng ta kích vào Insert/Pictures, chọn hình ảnh con dê đen và dê trắng, ấn insert để đưa hình ảnh hai con dê vào trang slide, tiếp đến chúng ta kích vào hình con dê đen mà mình cần tách hình ra khỏi nền (hình a2) để làm xuất hiện bảng menu và kích chọn Picture tools/chọn Remove Background thì hình ảnh con dê chúng ta chọn sẽ chuyển sang màu hồng tím (hình a3)

Hình a3:

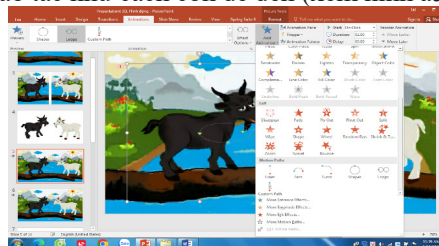
Sau khi xuất hiện màu hồng, ta rê con chuột để khung bao bọc xung quanh hình con dê vừa đẹp thì di chuyển con chuột ra khỏi hình con dê và ấn chuột phải thì phần mềm tự động tách hình con dê ra khỏi nền, nếu hình con dê còn chưa tách hết ra khỏi nền thì ta tiếp tục ấn vào hình con dê, và kích chọn Picture tools/Remove Background thì hình ảnh con dê chúng ta chọn sẽ lại chuyển sang màu hồng tím, chọn Mark Areas to Remove Refine hoặc/chọn Mark Areas to keep di chuyển con chuột về hình con dê, vẽ vào chỗ nào chưa tách được để tách hết hình nền ra. (Hình a4)

Hình a4:

Bước 4: Thiết kế hình động cho 2 con dê
+ Tạo cho 2 con dê di chuyển theo hướng ngang trên chiếc cầu

Vào trang slide đã có nền và hình 2 con dê đã được tách, ta lần lượt kích con dê đen và vào Animations/chọn Animations Pane/chọn locps để tạo con dê đen di chuyển theo chuyển động như ý muốn, tiếp tục hình ảnh con dê trắng tạo chuyển động theo các thao tác như cách con dê đen (xem hình a5)

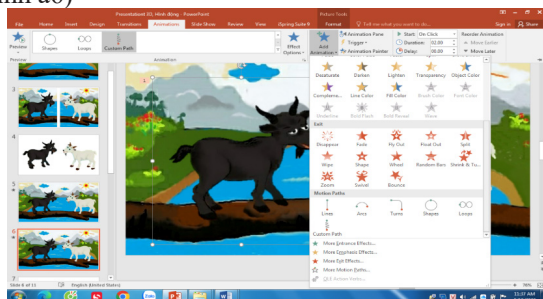

Hình a5:

+ Tạo cho 2 con dê di chuyển theo hướng rơi xuống suối

Vào trang slide đã có nền và hình 2 con dê đã được tách, ta lần lượt kích con dê đen và vào Animations/chọn Animations Pane/chọn custom path

để tạo con dê đen di chuyển theo sự điều chỉnh rơi xuống suối, tiếp tục hình ảnh con dê trắng tạo chuyển động bằng các thao tác như cách vẽ con dê đen.(xem hình a6)

Hình a6:

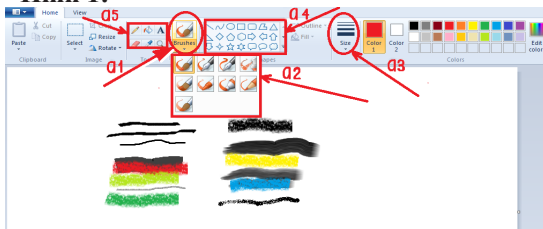
2.2. Một số tính năng của phần mềm Paint được ứng dụng vào việc thiết kế chỉnh sửa, cắt hình ảnh trong dạy học cho trẻ MN.

- Sử dụng mô phỏng từ tài nguyên có sẵn.
- Tự thiết kế mô phỏng theo phong cách dạy học của GV.
- Sử dụng phần mềm trong hoạt động dạy học trên lớp
- Sử dụng phần mềm để thiết kế, vẽ, chỉnh sửa, tô màu và phối hợp màu tạo sự phong phú trong quá trình dạy học ở MN.
- Sử dụng phần mềm để vẽ, sắp xếp bố cục, tô màu và phối hợp màu tạo sự phong phú, sinh động các bức tranh hỗ trợ trong quá trình dạy học các môn học cho trẻ MN thuận lợi và có hiệu quả tốt hơn.

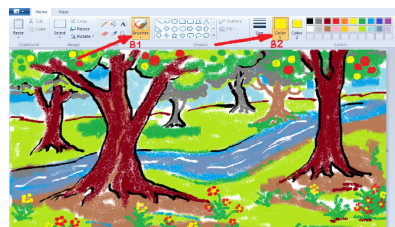
Ví dụ: Môn tạo hình, vẽ vườn cây ăn quả:

- Vào paint chọn Brushes (a1), chọn cọ vẽ (a2) theo kích cỡ nét to, nhỏ, mỏng, chọn size nét to, nhỏ (a3), chọn các biểu tượng có sẵn (a4), chọn bút, tẩy, màu... (a5) để thiết kế, vẽ hình, sắp xếp bố cục, chọn Color để chọn các màu sắc, tô màu và phối hợp màu hoặc chỉnh sửa hình ảnh để tạo thành các bức tranh theo nội dung bài dạy.

Hình 1:

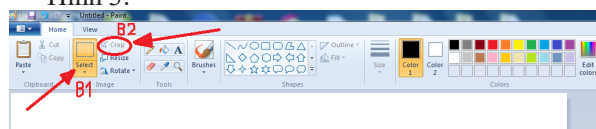
- Vẽ vườn cây ăn quả. Vào paint chọn/Brushes (B1) chọn cọ vẽ nét to, nhỏ để tô các mảng màu, tiếp tục vào Color (B2) chọn màu sắc (xem hình 2: B1, B2) để thiết kế, vẽ hình, sắp xếp bố cục, chọn màu, tô màu và phối hợp màu để tạo thành các bức tranh theo nội dung bài dạy vẽ theo đề tài.

Hình 2: Bức tranh vẽ vườn cây ăn quả được vẽ bằng paint

Cắt khung hình: Vào paint chọn/Select, tay trái ấn, tay phải rê chuột để kéo xác định kích cỡ khung hình mình chọn/crop để cắt khung hình tạo kích cỡ các bức tranh theo ý. (Xem hình 3: B1,B2)

Hình 3:

3. Kết luận

Mỗi phần mềm đều có những tính năng riêng, nó rất thuận lợi cho người sử dụng theo từng mục đích: đối với các tính năng trong phần mềm Paint sẽ giúp GV thiết kế tạo ra những bức tranh phong phú về hình ảnh, màu sắc, hoặc chỉnh sửa, cắt hình... theo ý tưởng, nhằm hỗ trợ trong dạy học cho trẻ MN. Phần mềm PowerPoint có nhiều tính năng cần thiết hỗ trợ trong dạy học, bởi PowerPoint chứa nhiều tính năng giúp GV ứng dụng tạo ra những trang slide có các hình ảnh động đem lại hứng thú học tập cho trẻ MN, tăng sự tương tác giữa cô giáo và trẻ. GV cần nghiên cứu và phát huy ứng dụng phần mềm này tạo ra những hình ảnh động, phù hợp theo các nội dung bài của các môn học trong dạy học ở trường MN, làm cho các giờ học sinh động, hấp dẫn, giúp trẻ tiếp thu kiến thức các môn học ở MN hiệu quả hơn. Ứng dụng các tính năng của phần mềm PowerPoint là sự linh hoạt, sáng tạo để tạo những hình ảnh động, màu sắc hài hòa, bố cục cân đối, minh họa nội dung cốt lõi của bài học, lột tả được nội dung của bài học, tạo sự hứng thú trong học tập, trẻ dễ hiểu bài hơn, đảm bảo đáp ứng yêu cầu về đổi mới trong Giáo dục MN hiện nay.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Thế Tùng và Nguyễn Ngọc Linh (2023), *Tự tin chinh phục powerpoint thành thạo sau 15 ngày*, NXB Dân trí.
2. Bộ GD và ĐT (2010), *Chương trình Giáo dục MN*, Nhà xb Giáo dục Việt Nam.
3. Ngô Quốc Huy Hoàng (2021), *Tự tin làm chủ PowerPoint trong 210 phút | Tự học PowerPoint*, <https://www.youtube.com/watch?v=808pjbB-VKo&t=271s/>